

СТАНОВИЩЕ

от проф. Александър Грозев, член на научното жури в конкурс за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на Биляна Маринова Дилкова в област на Висше образование 8. Изкуство, Професионално направление 8.4 Театрално и филмово изкуство, тема: “ „Телевизионният театър и Хачо Бояджиев“

Кандидатката в конкурса за присъждане на образователната и научна степен „доктор” Биляна Дилкова е хоноруван асистент (2005), а по-късно (2014) и редовен асистент по „актьорско майсторство” в ЮЗУ „Неофит Рилски”. През тези години тя се включи успешно в преподавателския екип на катедрата „Филмово и театрално изкуство”. Като действаща актриса и театрален режисьор, тя успешно споделя професионалния си опит и знания със своите възпитаници. Нейни постановки на спектакли с участието на студенти са представяни на различни международни и национални фестивали, където са награждавани за постигнати художествени резултати. Биляна Дилкова притежава както необходимия педагогически усет за работа със студентите, така и несъмнен авторитет, който я улеснява в преподавателската ѝ дейност.

Представеният за обсъждане дисертационен труд притежава необходимите качества, за да бъде представен на вниманието на научното жури. Той разработва актуална тема, свързана с едно от принципните завоевания на Българската телевизия от началните години на нейното съществуване. Телевизионният театър в онези времена бе културен феномен, който не само се наложи като предпочитан сегмент от програмата на телевизията, но изигра своята положителна роля за приобщаване на масовата аудитория към изкуството на театъра. Най-добрите постановки на „Телевизионния театър” изградиха верен критерий за оценка на спектаклите и това имаше своето положително отражение върху развитието на съвременния български театър. Освен всичко друго, продукцията на „Телевизионния театър” популяризира творчеството на много наши драматурзи и режисьори, наложи във фокуса на обществения интерес плеяда талантиливи актьори.

Всичко това намира място в дисертационния труд, в който са проследени всички етапи от възникването, еволюцията, разцвета и заника на „Телевизионния театър”. Наблюденията на Биляна Дилкова са верни и са подкрепени от голям по своя обем доказателствен материал – рецензии и отзиви за конкретни постановки, аналитични студии и изследвания на авторитетни автори, мемоари, интервюта и

пр. документални свидетелства. Трудът е структуриран логично и позволява да се проследи историческия развой на рубриката, но също така и конкретните особености на телевизионната продукция, нейните основни елементи, както и структурните принципи, отличаващи я от класическия театър и кино. Всичко това придава на дисертацията качеството на навременно и полезно изследване с несъмнени популяризаторски амбиции. Трудът може да бъде използван от всеки, който се интересува или работи по темата, както и в процеса по обучение на бъдещите театralи.

Биляна Дилкова отделя като самостоятелен раздел от дисертацията си много страници, посветени на творчеството на Хачо Бояджиев – творец, чието име се свързва с развитието на „Телевизионния театър”. Тази част от дисертацията се отличава с описателно-оценъчния си характер. Авторката изрежда множество подробности от семеен, личен, исторически и творчески план в стремежа да обхочертае изчерпателен портрет на режисьора. Тя подчертава разностранния творчески профил на Хачо Бояджиев, акцентирайки върху неговата дейност като постановчик в „Телевизионния театър”. Вярна на своя изследователски подход към материала, Биляна Дилкова привежда в защита своите наблюдения разнообразен доказателствен материал от различни източници: рецензии, фрагменти от изследвания на други автори, спомени и разговори с колеги на Хачо Бояджиев. Всичко това несъмнено обогатява погледа към дейността на режисьора.

Дисертационният труд на Биляна Дилкова е достатъчно изчерпателен и аргументиран, за да бъде оценен като добре изпълнена задача. Авторката свободно борави с фактическия материал, излага своите наблюдения и тези логично, на добър български език. Тя привежда множество интересни документални доказателства, което говори за внимателната ѝ работа с първоизточниците, които цитира. Изследването притежава обширен доказателствен материал, който позволява на авторката да огледа и обобщи значението на рубриката „Телевизионен театър” както за развитието на националната телевизия, така и като културен феномен.

При оценката ми на дисертацията бих споделил и някои забележки относно качествата на изложението. Към тях бих отнесъл преди всичко излишните според мен подробности около битово-жителската биография на Хачо Бояджиев. За мен е обяснимо желанието на авторката да каже възможно всичко за обекта на своя анализ, но за съжаление в случая Биляна Дилкова изневерява на избора от нея научен подход. Като резултат в изследването ѝ навлизат елементи, присъщи на познати популярни публицистични материали. Това в известна степен олекотява общия сериозен тон на дисертацията. Би ми се искало авторката да бъде и по-критична в

цялостната си оценка за творческото дело на Хачо Бояджиев, което не винаги е на нужното художествено равнище. Би могло да се желае и включването на по-задълбочени анализи на най-емблематичните постановки от репертоара на „Телевизионния театър“, които биха обогатили и труда и биха му придали по-голяма изследователска тежест.

Изхождайки от обективните качества на дисертационния труд на Биляна Липкова „Телевизионният театър“ и Хачо Бояджиев“ аз препоръчвам на членовете на уважаваното научно жури да присъди на кандидатката образователната и научна степен „доктор“.

проф. д-р Александър Грозев.....

София, 24 септември 2019